

ДИЗАЙН ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

DOI: <https://doi.org/10.28925/2519-4135.2024.411>

УДК 7.727

Наталія Анатоліївна КОЛОСОВА,
кандидат історичних наук, доцент,
кафедра комп'ютерних технологій дизайну і графіки,
факультет наземних споруд і аеродромів,
Національний авіаційний університет,
Київ, Україна,
ORCID: 0009-0003-9509-2664,
e-mail: kafedraart@ukr.net

Каміла Олександрівна НІКОЛЮК,
кафедра комп'ютерних технологій і дизайну,
факультет наземних споруд і аеродромів,
Національний авіаційний університет,
Київ, Україна,
ORCID: 0000-0000-0000-0000,
e-mail: 29milena16@gmail.com

ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Анотація. Мета статті – дослідити особливості впливу дизайну інтер'єру на особистість дитини дошкільного віку. Дошкільний навчальний заклад – це унікальне місце, де діти проводять більшу частину свого часу. Тут відбуваються навчання та відпочинок, розвиток і становлення особистості. Діти проводять значну кількість часу в дитячих садках, і середовище, в якому вони знаходяться, може мати значний вплив на їхній фізичний та інтелектуальний розвиток. Добре спроектований дитячий

садок може створити привітну та піклуючу атмосферу, яка може заохотити до навчання, дослідження та розвитку. Саме тому важливо створити затишне, комфортне, а головне – безпечне – місце. Одна з основних проблем – це висвітлення безпечного та привабливого інтер'єру, який не зашкодить особистості дошкільного віку та навколишньому середовищу. З'ясовано, що при формуванні інтер'єрів дошкільного навчального закладу, дитячого садка, необхідно керуватися винятково якісними та екологічними матеріалами для навколишнього середовища дитини для запобігання різних видів захворювань, алергій та для зручного і приємного перебування в даному закладі. Дизайн інтер'єру в дитячих садках є дуже важливою складовою для забезпечення здорового та щасливого розвитку дітей. При виборі дитячого садку батьки звертають увагу на багато факторів, включаючи безпеку, комфортність, навчальну програму та зручне розташування. І дизайн інтер'єру також відіграє важливу роль у створенні сприятливого середовища для розвитку дитини. Дизайн інтер'єру дошкільних навчальних закладів відіграє важливу роль у створенні безпечного, функціонального, естетичного та комфортного середовища для дітей. Враховуючи такі фактори, як освітлення, колір, меблі та планування, дошкільні навчальні заклади можуть створити позитивний, привабливий та сприятливий простір для навчання та росту маленьких дітей, яке може мати значний вплив на розвиток та благополуччя дитини.

Ключові слова: дошкільний навчальний заклад, дизайн інтер'єру, дитячий садок, гіпоалергенні, діти, особистість дошкільного віку, безпека оздоблення, покриття, освітлення, колір, меблі, функціональність, природне походження, натуральність

Вступ. Дизайн інтер'єру відіграє важливу роль у створенні сприятливого та безпечного середовища для навчання маленьких дітей. Це може стимулювати когнітивний, соціальний та емоційний розвиток дітей, а також розвивати їхню творчість та уяву. Тому створення дизайну інтер'єру дошкільного навчального закладу (ДНЗ) вимагає ретельного врахування різних факторів, таких як безпека, функціональність і естетичність. У цій статті досліджується важливість дизайну інтер'єру в дитячих садках, ключові фактори, які слід враховувати при проектуванні і останні тенденції дизайну в ДНЗ.

Постановка проблеми. Діти проводять значну кількість часу в дитячих садках, і середовище, в якому вони знаходяться, може мати значний вплив на їхній фізичний та інтелектуальний розвиток. Добре спроектований дитячий садок може створити привітну та піклуючу атмосферу, яка може захопити до навчання, дослідження та розвитку.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Питання особливостей дизайну інтер'єру дошкільних навчальних закладів вивчалися і зарубіжними, і вітчизняними авторами, але проблема лежить на стику кількох наук – культурології, дизайну, естетики, мистецтвознавства, і комплексних досліджень навіть сьогодні обмаль. Різними аспектами питання опікуються українські дослідники В. Василенко, Л Гнатюк, А. Коваль-Цєпова [3; 4; 5], Н. Колосова, О. Крижанівський, Олійник [7], В. Марковський, В. Чернявський, ін. Але питання і сьогодні потребує подальшого висвітлення з урахуванням специфіки викладів воєнного періоду.

Тому **мета** даної розвідки – актуалізувати проблему створення необхідного для нормального розвитку дитини середовища, передусім – засобами дизайну.

Результати. Дизайн інтер'єру може допомогти створити безпечне середовище, яке підтримує фізичний розвиток дітей. Наприклад, меблі та світильники мають бути відповідного розміру з закругленими краями, щоб запобігти травмам. Крім того, використання нетоксичних матеріалів і фарб може забезпечити здорове середовище для дітей. Дизайн також може впливати на когнітивний розвиток дітей. Дослідження показали, що колір і візуальна стимуляція можуть впливати на настрій, концентрацію та пам'ять дітей. Добре спроектований дитячий садок може включати кольори та візерунки, які заохочують до навчання, дослідження та творчості [1].

Крім того, дизайн інтер'єру може створити сприятливе середовище для соціального та емоційного розвитку. Планування простору може заохотити соціальні взаємодії та дружбу, тоді як тихі зони можуть надати дітям можливість поміркувати та відпочити. Проектування дитячого садку вимагає ретельного розгляду різних факторів для створення безпечного, функціонального та привабливого середовища для дітей. Окреслимо основні фактори, які слід враховувати при проектуванні дитячого садку:

- **безпека:** повинна бути головним пріоритетом при проектуванні дитячого садка. Простір має бути спроектований із урахуванням безпеки, з меблями та сантехнікою, безпечними для дітей, без гострих країв або дрібних частин, які можна проковтнути;
- **функціональність:** дизайн повинен враховувати різноманітні види діяльності, якими займатимуться діти, такі як гра, навчання та відпочинок. Простір має бути спроектований таким чином, щоб забезпечити легкий нагляд і пересування між різними зонами;

- **приспосовність:** дизайн повинен забезпечувати гнучкість використання, оскільки потреби дітей і персоналу можуть змінюватися з часом. Приміщення мають легко адаптуватися для різних видів діяльності та цілей;
- **доступність:** дизайн має бути доступним для всіх дітей, у тому числі для дітей із обмеженими можливостями. Простір має бути спроектований таким чином, щоб забезпечити легке пересування та доступ до різних зон;
- **естетика:** дизайн має бути візуально привабливим для дітей, із кольорами та візерунками, які відповідають віку та стимулюють [1].

Тенденції дизайну в дошкільних навчальних закладах постійно розвиваються, і важливо йти в ногу з останніми ідеями, щоб створити привабливе та сучасне навчальне середовище для дітей. Акцентуємо деякі з останніх тенденцій дизайну дитячих садків:

- **природні матеріали:** такі як дерево та камінь, стають все більш популярними в дитячих садках. Ці матеріали створюють теплу та привабливу атмосферу, яка також є стійкою та екологічною;
- **біофільний дизайн:** включає в себе природні елементи у внутрішньому середовищі, такі як рослини та водні елементи. Доведено, що ця дизайнерська тенденція позитивно впливає на здоров'я та благополуччя дітей;
- **гнучкі простори,** які можна адаптувати для різних видів діяльності, стають усе більш поширеними в ДНЗ. Ці простори дозволяють легко пересуватися та взаємодіяти між дітьми та персоналом;
- **інтеграція технологій:** технології все більше інтегруються в дизайн дитячих садків, де інтерактивні дисплеї та цифрові засоби навчання стають все більш поширеними [2];

- вплив кольору в дизайні інтер'єру дитячого садку також може зіграти значну роль у створенні комфортного та стимулюючого середовища для дітей. Яскраві та сміливі кольори можна використовувати для створення грайливої та захоплюючої атмосфери, тоді як м'які та заспокійливі пастельні кольори можуть допомогти створити більш спокійну атмосферу. Важливо знайти баланс і не перевантажувати їх занадто яскравими відтінками. Кольори також можуть впливати на настрій і поведінку дитини, тому важливо підбирати їх із розумом. Вибираючи кольори, важливо враховувати вікову категорію дітей, оскільки діти молодшого віку можуть краще реагувати на яскравіші кольори, а діти старшого віку можуть віддавати перевагу більш приглушеним тонам.

Кольори можуть мати великий вплив на дитину в дитячому садку, оскільки вони можуть викликати різні емоції та настрої. Наприклад, яскраві та насичені кольори, такі як жовтий, червоний та синій, можуть сприяти підвищенню енергії та стимулювати дитину до дії, але водночас можуть бути надто надмірними та викликати дратівливість.

З іншого боку, теплі та приглушені кольори, такі як зелений, коричневий та блідий жовтий, можуть сприяти створенню спокійної та заспокійливої атмосфери, що сприяє релаксації та зосередженості.

Окрім того, кольори можуть викликати асоціації з певними речами або ситуаціями. Наприклад, зелений колір може асоціюватися з природою та спокоєм, а червоний – з небезпекою та емоційним напруженням.

При виборі кольорів для дитячого садку важливо враховувати мету кожного приміщення та його функціональне призначення. Наприклад, для ігрової кімнати можна використовувати яскраві та насичені кольори, що стимулюють активну діяльність та рух, а для

кімнати відпочинку можна використовувати теплі та приглушені кольори, що сприяють релаксації та заспокоєнню.

Важливо враховувати вік дитини та її індивідуальні потреби та особливості. Наприклад, для дітей із особливими потребами можуть бути використані спеціальні кольорові схеми, що сприяють створенню зручного та комфортного середовища для них.

Крім вибору кольорів, важливо враховувати й інші елементи дизайну, такі як форма, текстура та матеріали, що використовуються. Наприклад, округлі форми сприяють створенню затишної та безпечної атмосфери, а текстильні матеріали можуть створювати ефект м'якості та комфорту. Кожен колір має свої властивості та може викликати певну реакцію у дітей. Загальною можна окреслити вплив різних кольорів на дитину в дитячому садку таким чином:

- червоний колір: може викликати підвищену активність та енергію, а також стимулювати апетит. Проте велика кількість червоного може бути надто стимулюючою для дітей, тому його варто використовувати у помірних кількостях;
- жовтий колір: може стимулювати оптимізм та підвищувати настрій. Він також може підвищувати концентрацію та сприяти кращому сприйняттю інформації. Однак, жовтий колір може бути надто яскравим та надокучливим, тому варто використовувати його у помірних кількостях.
- зелений колір: може створювати спокійну та розслаблену атмосферу, підвищувати концентрацію та сприяти відчуттю гармонії, асоціюється з природою, що може стимулювати інтерес до навколишнього середовища;
- синій колір: може створювати спокійну та релаксуючу атмосферу, може підвищувати концентрацію та

сприяти заспокоєнню дитини. Але велика кількість синього може викликати відчуття холоду та відстороненості, тому краще застосовувати його у не дуже великих кількостях;

- фіолетовий колір: може створювати таємничу та спокійну атмосферу, стимулювати творчість та уяву. Проте, велика кількість може бути надто інтенсивною та викликати відчуття депресії, тому його варто грамотно дозувати;
- помаранчевий колір: може створювати енергійну та веселу атмосферу. Він також може стимулювати креативність та підвищувати настрій. Проте велика кількість помаранчевого теж може бути надто стимулюючою для дітей, тому з них треба поводитися обережно;
- рожевий колір: може створювати м'яку та заспокійливу атмосферу, стимулювати почуття ніжності та романтики. Рожевий колір також асоціюється з жіночістю та дівочістю.

Іншим важливим аспектом є розміщення та комбінація кольорів. Зазвичай рекомендується використовувати не більше, ніж три кольори в інтер'єрі, щоб уникнути перенасичення та зберегти баланс. Також важливо враховувати, що деякі кольори візуально можуть змінювати об'єм кімнати. Наприклад, темні тони можуть зменшувати відчуття простору, тоді як світлі можуть створювати відчуття більшої просторовості.

Щоб створити ідеальну кольорову схему для дитячої кімнати, можна використовувати коло кольорів. Коло кольорів – це інструмент дизайнера, який допомагає підібрати кольори, які гармонійно поєднуються між собою. Наприклад, можна вибрати головний колір та додати до нього кольори, які лежать поруч на кольоровому колесі, щоб створити гармонійну схему.

Також можна використовувати різні текстури та матеріали, щоб створити візуальний інтерес та додати глибину до кольорової схеми. Наприклад, можна поєднувати матові та блискучі поверхні, гладкі та текстурні матеріали.

Варто зазначити, що вплив кожного кольору на дитину може бути індивідуальним, оскільки він залежить від багатьох факторів, таких як вік дитини, її характер та настрої. Тому важливо використовувати кольори у дитячому садку з урахуванням потреб та особливостей кожної дитини, а також збалансовувати їх у такий спосіб, щоб створити приємну та заспокійливу атмосферу.

Ще один важливий аспект оформлення інтер'єру дошкільного навчального закладу – підбір меблів та обладнання. Меблі повинні бути безпечними та зручними для дітей, із закругленими кінцями та нетоксичними матеріалами. Вибір меблів також повинен відповідати віку: менші стільці та столи для дітей молодшого віку та більші для дітей старшого віку. Слід також розглянути простір для зберігання, оскільки у дітей часто є багато особистих речей, які потрібно зберігати в безпечному та організованому порядку.

Освітлення в дитячому садку має велике значення для забезпечення комфортного і безпечного середовища для дітей. Освітлення повинно бути достатнім і приємним для зору дітей, а також максимально близьким до природного світла. Недостатнє освітлення може спричинити зниження настрою та продуктивності діяльності дітей, а також може бути причиною погіршення зору. Надмірне освітлення також може бути шкідливим для зору дітей та викликати головні болі.

Для оптимального освітлення в дитячому садку потрібно використовувати як природне, так і штучне світло. Природне світло можна забезпечити шляхом використання

вікон та прозорих дверей, а також розміщення робочих місць біля них. Штучне освітлення може бути забезпечене лампами з природним білим світлом або LED-лампами з теплим світлом, що створюють приємну атмосферу в приміщенні [2].

Крім того, важливо враховувати індивідуальні потреби дітей, які можуть вимагати додаткового освітлення, наприклад, для дітей зі зниженим зіром. Також потрібно уникати блискучих поверхонь, які можуть відбивати світло та викликати незручності для дітей. Освітлення в дитячому садку повинно також відповідати вимогам енергозбереження та безпеки. Тому слід використовувати лампи з низьким споживанням електроенергії та забезпечувати їх правильне підключення до електромережі. Також важливо регулярно проводити перевірки освітлення та обслуговування світильників, щоб забезпечити безпеку для дітей.

Оптимальне освітлення в дитячому садку має велике значення для забезпечення комфортної та безпечної атмосфери для дітей. Правильний вибір ламп, їх розташування та ефективне використання можуть позитивно впливати на настрій та продуктивність діяльності дітей, а також сприяти їхньому здоров'ю та розвитку.

Загальне планування та організація дитячого садку мають вирішальне значення для створення позитивного та функціонального середовища як для дітей, так і для персоналу. Планування має бути розроблено таким чином, щоб сприяти безпеці та благополуччю дітей, з чіткими доріжками та легкими для навігації просторами [2]. Центр також має бути організований таким чином, щоб забезпечити легкий нагляд за дітьми, з відкритими просторами. Покриття підлоги в дошкільних навчальних закладах повинні бути безпечними. Адже, воно повинно бути

стійким до ковзання, амортизувати удари та легко чиститися. Килимове покриття часто використовується в дошкільних установах для створення м'якої, зручної ігрової зони, але за ним може бути складно доглядати, чистити його, і воно може містити мікроби та алергени. Тверда підлога, така як вініл або гума, може бути кращим варіантом через її довговічність і легкість у догляді.

Окрім безпеки та функціональності, дизайн інтер'єру дошкільного закладу має бути цікавим для дітей. Ігрові зони повинні бути спроектовані таким чином, щоб заохочувати творчість, з місцями для будівництва, малювання та дослідження [6]. Куточки для читання мають бути затишними та привабливими, зі зручними місцями для сидіння та різноманітними книгами, що відповідають віку. Ілюстрації та декорації мають бути барвистими та стимулюючими, а також відображати інтереси та досвід дітей.

Однією з тенденцій дизайну інтер'єру дошкільного закладу є використання натуральних матеріалів та елементів для створення заспокійливої та зворушливої атмосфери [2]. Це може включати рослини, природне освітлення та дерев'яні або кам'яні акценти. Декор на тему природи також можна використовувати, щоб створити відчуття дива та дослідження, за допомогою фресок або творів мистецтва із зображенням тварин і пейзажів.

Висновки. Підсумовуючи, можна зауважити, що дизайн інтер'єру дошкільних навчальних закладів відіграє важливу роль у створенні безпечного, функціонального, естетичного та комфортного середовища для дітей. Враховуючи такі фактори, як освітлення, колір, меблі та планування, дошкільні навчальні заклади можуть створити позитивний, привабливий та сприятливий простір для навчання та росту маленьких дітей, яке може мати значний вплив на розвиток та благополуччя дитини.

Список використаних джерел

1. Аль-Кахтані Р. Вплив дизайну класної кімнати на навчання учнів: остаточні результати цілісного багаторівневого аналізу. Будівництво та середовище. 2014. № 79. С. 118-131.
2. Ідеї дизайну дитячого садка. HGTV. 2019. URL: <https://www.hgtv.com/design/rooms/kid-rooms/daycare-design-ideas>
3. Коваль-Цєпова А. Принципи дизайну інтер'єрів закладів соціального захисту дітей. Автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. Львів: ЛПП, 2021. 22 с.
4. Коваль-Цєпова А. Організація інтер'єрного простору закладів соціального захисту дітей, з урахуванням первісної функції будівлі. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2011. Вип.26. С. 292-299.
5. Коваль-Цєпова А. Особливості художньої експозиції дитячих творчих робіт у дизайні інтер'єру спеціалізованих закладів для дітей. Арт-простір. 2018. №3. С. 111-115.
6. Мозлі К. Проектування навчальних просторів для дошкільної освіти. EdTech. 2017. URL: <https://www.edtechmagazine.com/k12/article/2017/03/designin-g-learning-spaces-early-childhood-education>
7. Олійник О., Коваль-Цєпова А. Особливості дизайну меблів для дітей, що потребують соціальної реабілітації. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2010. Вип.24. С. 82-89.
8. Райт П. 5 принципів дизайну класу для дітей раннього віку. Едутопія. 2019. URL: <https://www.edutopia.org/article/5-principles-early-childhood-classroom-design>
9. Топ-10 ідей дизайну інтер'єру для дитячих садків. Сімейна освіта. 2019. URL:

<https://www.familyeducation.com/top-10-interior-design-ideas-daycares>

10. Філіпс В. Дизайн для маленьких дітей: інтерв'ю зі Стефані Александр. АрхітектураАУ. 2018. URL: <https://architectureau.com/articles/designing-for-young-children-an-interview-with-stephanie-alexander/>

11. Fjortoft I., Sageie J. (). The Natural Environment as a Playground for Children. Landscape Description and Analysis of a Natural Landscape. Landscape and Urban Planning, 2000. №48. P.83-97.

Natalia A. KOLOSOVA,

PhD in History, Associated Professor,
Department of Computer technologies of Design
and Graphic Arts,
Faculty of Ground Sciences and Aerodromes,
National Aviation University,
Kyiv, Ukraine,
ORCID: 0009-0003-9509-2664,
e-mail: kafedraart@ukr.net

Kamila O. NIKOLIUK,

Department of Computer technologies of Design
and Graphic Arts,
Faculty of Ground Sciences and Aerodromes,
National Aviation University,
Kyiv, Ukraine,
ORCID: 0000-0000-0000-0000,
e-mail: 29milena16@gmail.com

INTERIOR DESIGN IN A PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTION 202400092

Abstract. The purpose of the article is to investigate the specifics of the influence of interior design on the personality of a preschool child. Preschool is a unique place where children spend most of their time. This is where training and recreation, development and personality formation take place. Children spend a significant amount of time in daycare, and the environment they are in can have a significant impact on their physical and intellectual development. A well-designed kindergarten can create a welcoming and nurturing atmosphere that can encourage learning, exploration and development. That's why it's important to create a cozy, comfortable, and most importantly, safe place. One of the main challenges is to

highlight a safe and attractive interior that will not harm the personality of the preschool age and the environment. It was found that when creating the interiors of a preschool educational institution, a kindergarten, it is necessary to use exclusively high-quality and ecological materials for the child's environment to prevent various types of diseases, allergies, and for a comfortable and pleasant stay in this institution. Interior design in kindergartens is a very important component for ensuring the healthy and happy development of children. Parents look at many factors when choosing a daycare center, including safety, comfort, curriculum, and convenient location. And interior design also plays an important role in creating a favorable environment for a child's development. the interior design of preschool educational institutions plays an important role in creating a safe, functional, aesthetic and comfortable environment for children. By considering factors such as lighting, color, furniture and layout, preschools can create a positive, engaging and supportive space for young children to learn and grow, which can have a significant impact on a child's development and well-being.

Key words: preschool, interior design, kindergarten, hypoallergenic, children, personality of preschool age, decoration safety, coating, lighting, color, furniture, functionality, natural origin, naturalness

References

1. Al-Qahtani, R. (2014). Vplyv dyzaynu klasnoyi kimnaty na navchannya uchniv: ostatochni rezul'taty tsilisnoho bahatorivnevoho analizu [The impact of classroom design on pupils' learning: Final results of a holistic, multi-level analysis]. *Budivnytstvo ta seredovyshche*, 79, 18-131 [in Ukrainian].
2. Ideyi dyzaynu dytyachoho sadka. HGTV (2019). Available at: <https://www.hgtv.com/design/rooms/kid-rooms/daycare-design-ideas> [in Ukrainian]
3. Koval'-Tsepova, A. (2021). Pryntsypy dyzaynu inter"yeriv zakladiv sotsial'noho zakhystu ditey [Principles of interior design of social welfare institutions]. PhD Thesis. L'viv [in Ukrainian]
4. Koval'-Tsepova, A. (2011). Orhanizatsiya inter"yernoho prostoru zakladiv sotsial'noho zakhystu ditey, z urakhuvannyam pervisnoyi funktsiyi budivli [Organization of the interior space of institutions of social protection of children, taking into account the original function of the building]. *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya*. 26, 292-299 [in Ukrainian].
5. Koval'-Tsepova, A. (2018). Osoblyvosti khudozhn'oyi ekspozytsiyi dytyachykh tvorchykh robit u dyzayni inter'yeru spetsializovanykh zakladiv dlya ditey. *Art-prostir*. 3, 111-115 [in Ukrainian].
6. Mozli, K. (2017). Proektuvannya navchal'nykh prostoriv dlya doshkil'noyi osvity. *EdTech*. Available at: <https://www.edtechmagazine.com/k12/article/2017/03/designin-g-learning-spaces-early-childhood-education>
7. Oliynyk, O., Koval'-Tsepova, A. (2010). Osoblyvosti dyzaynu mebliv dlya ditey, shcho potrebuyut' sotsial'noyi rehabilitatsiyi [Peculiarities of furniture design for children in

need of social rehabilitation]. Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya. 24, 82-89 [in Ukrainian].

8. Rayt, P. (2019). 5 pryntsyviv dyzaynu klasu dlya ditey rann'oho viku [5 principles of classroom design for young children]. Edutopiya. Available at: <https://www.edutopia.org/article/5-principles-early-childhood-classroom-design> [in Ukrainian]

9. Top-10 idey dyzaynu inter'yeru dlya dytyachykh sadkiv (2019). [Top 10 interior design ideas for kindergartens]. Simeyna osvita. Available at: <https://www.familyeducation.com/top-10-interior-design-ideas-daycares> [in Ukrainian]

10. Fillips, V. (2018) Dyzayn dlya malen'kykh ditey: interv'yu zi Stefani Aleksandr [Design for young children: an interview with Stephanie Alexander]. ArkhitekturaAU. Available at: <https://architectureau.com/articles/designing-for-young-children-an-interview-with-stephanie-alexander/> [in Ukrainian]

11. Fjortoft, I., Sageie, J. (2000). The Natural Environment as a Playground for Children. Landscape Description and Analysis of a Natural Landscape. Landscape and Urban Planning. 48, 83-97 [in English].